

แผนการดำเนินงานและงบประมาณ สำนักงานฯ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

(ได้รับความเห็นชอบจาก กอวช. ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2568)

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

ตุลาคม 2567

สารบัญ

แผนงานที่ 1 สร้าง Platform ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ Scaleup สู่ตลาดในและต่างประเทศ.....	9
ความสำคัญ.....	9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	11
โครงการภายใต้แผนงาน	13
แผนงานที่ 2 เตรียมความพร้อมรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Future Industry).....	14
ความสำคัญ.....	14
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	19
โครงการภายใต้แผนงาน	21
แผนงานที่ 3 นโยบายนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจฐานราก	22
ความสำคัญ.....	22
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	23
โครงการภายใต้แผนงาน	24
แผนงานที่ 4 ระบบนิเวศส่งเสริมกลไก อววน. หนุน Net Zero GHG Emissions.....	25
ความสำคัญ.....	25
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	27
โครงการภายใต้แผนงาน	28
แผนงานที่ 5 เพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูง	29
ความสำคัญ.....	29
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	30
โครงการภายใต้แผนงาน	31
แผนงานที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพระบบ อววน.....	32
ความสำคัญ.....	32
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	34
โครงการภายใต้แผนงาน	35
แผนงานที่ 7 การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร	36
ความสำคัญ.....	36

ผลที่คาดว่าจะได้รับ	37
โครงการภายใต้แผนงาน	38
แผนงานที่ 8 งบประมาณ	39
โครงการภายใต้แผนงาน	39

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ สอวช. มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

สอวช. จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิรูปประเทศ และแผนระดับ 3 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีเป้าหมายชัดเจนในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยใช้ อววน. เข้าไปหนุนเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ ผ่านการดำเนินงาน 8 แผนงานหลัก คือ (1) สร้าง Platform ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ Scaleup สู่ตลาดในและต่างประเทศ (2) เตรียมความพร้อมรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต Future Industry (3) นโยบายนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (4) ระบบนิเวศส่งเสริมกลไก อววน. หนุน GHG Net Zero (5) เพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูง (6) เพิ่มประสิทธิภาพระบบ อววน. (7) การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร (8) บุคลากร โดยมุ่งการบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา ภาคสังคมและชุมชนเพื่อพัฒนานโยบายที่ตอบโจทย์และให้ความสำคัญทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย นวัตกรรม อุดมศึกษา สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ควบคู่กัน

สอวช. ได้จัดทำแผนงบประมาณรายรับของสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบด้วย

รายรับ	งบประมาณ (ล้านบาท)
1. งบอุดหนุนประจำปี 2568 จาก พ.ร.บ.งบประมาณ	185.737
2. งบอุดหนุนยกมาจากปี 2567 (ที่ก่อหนี้ผูกพันแล้วและมีแผนใช้จ่ายในปี 2568)	65.562
3. งบอุดหนุนจากกองทุน ววน.	70.414
4. ประมาณการรายได้จาก Shared Service ปี 2568	32.695
5. ประมาณการงบรายได้จากการให้บริการวิชาการ ปี 2568	39.857
6. งบรายได้จากการให้บริการยกมาจากปี 2567 (ที่ก่อหนี้ผูกพันแล้วและมีแผนใช้จ่ายในปี 2568)	62.413
6. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ณ 30 กันยายน 2567	1.284
รวมแผนงบประมาณรายรับ	457.962

ในการนี้ สอวช. ได้จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบด้วย

แผนรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	(หน่วย: ล้านบาท)
งบโครงการประจำปีงบประมาณ 2568	201.702
1. สร้าง Platform ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ Scaleup สู่ตลาดในและต่างประเทศ	29.270
2. เตรียมความพร้อมรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Future Industry)	43.309
3. นโยบายนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจฐานราก	15.034
4. ระบบนิเวศส่งเสริมกลไก อววน. หนุน Net Zero GHG Emissions	32.455
5. เพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูง	23.219
6. เพิ่มประสิทธิภาพระบบ อววน.	58.415
งบดำเนินงาน	256.260
7. การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร	118.898
8. งบบุคลากร	137.362
รวมแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	457.962

วิสัยทัศน์

ขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวหน้าอย่างสมดุล พร้อมรับพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยนโยบาย อววน. ที่ทันสมัยและเป็นรูปธรรม

พันธกิจ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ การกิจตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน

และมีการกิจในการปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานโยบาย ตามมาตรา 11 มาตรา 21 และมาตรา 22 *

หน้าที่และอำนาจของสภานโยบาย	วัตถุประสงค์ สอวช. รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของ สภานโยบาย	บทบาทหน้าที่ของ สอวช.
เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน อ และ ววน. ต่อ ครม.	 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิด การพัฒนาและการบูรณาการด้าน อววน. ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน	 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ออกแบบและจัดทำ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา อววน. เพื่อส่งต่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและ นวัตกรรมนำไปปฏิบัติ
เห็นชอบกรอบวงเงิน อ. และ ววน. เพื่อ เสนอ ครม.อนุมัติ	 เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการผลิตและ พัฒนากำลังคนของประเทศให้ สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของประเทศ	 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ออกแบบและจัดทำ มาตรการ กลไก แนวทาง การพัฒนา อววน. รวมถึงการจัดทำกฎหมาย กฎ ระเบียบเพื่อ ส่งเสริมและพัฒนา อววน.
กำกับทิศทางการดำเนินงานของ คกก. และ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม	 สร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การ วิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อน ประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม	 วางระบบการจัดทำฐานข้อมูล อววน. และการ ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย
เสนอ ครม.เร่งรัดติดตามการปรับปรุง กฎหมาย อววน. และเชื่อมโยงการทำงาน ภาครัฐและเอกชนแก้ปัญหาประเทศ	 สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและ นวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิต ที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้ประโยชน์ใน ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ	 จัดทำข้อเสนอการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน.
เสนอแนะ ครม.กำหนดมาตรการ แรงจูงใจ เพื่อพัฒนา อววน.		 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชา สังคม ขับเคลื่อน นำร่องนโยบาย อววน.
ติดตามประเมินผลการดำเนินการตาม นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน		
กำกับ เร่งรัด ติดตาม บูรณาการ การจัดทำฐานข้อมูล อววน.		
เสนอรายงานการพัฒนา อววน. ต่อ ครม. และรัฐสภา		

* อ้างอิงตาม พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ค่านิยมของ สอวช.

Nation's Benefits First : Ensure that the Nation's benefits are the first priority of everyone at NXPO

ยึดมั่นปฏิบัติงานตามบทบาทและภารกิจของตนอย่างมุ่งมั่น ถูกต้องและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นหลัก ออกแบบและพัฒนานโยบายที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนชาติ รวมถึงเสนอนโยบายที่ตอบโจทย์ประเทศได้อย่างมุ่งเป้าและมีประสิทธิภาพ

Xsystem approach with evidence : Gain insight through evidence, systems thinking and data analytics for effective management and policy formulation

มีหลักบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเป็นมืออาชีพ มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการสรรค์สร้างงานอย่างรอบคอบและเป็นระบบ ผ่านการมองความเชื่อมโยงในภาพรวมของเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างละเอียดและตรงประเด็นบนแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและอ้างอิงได้ รวมถึงสามารถจัดทำและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้พร้อมใช้ ถูกต้อง และเข้าถึงง่าย เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

Partnership with stakeholders : Engage stakeholders as partners in co-creating social and economic values and delivering mutual benefits

มุ่งมั่นผสมผสานความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยมุ่งเน้นการสื่อสารและให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เกิดการผนึกพลังร่วมกันทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ของผลงานร่วมกัน ให้สามารถส่งมอบผลสำเร็จแก่หน่วยงานที่บรรลุเป้าหมาย รวมถึงบูรณาการความร่วมมือทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคลากรเพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายการพัฒนานโยบายร่วมกัน

Open-Minded Agile Learner : Be agile and open-minded, to leverage changing environments

มุ่งมั่นเรียนรู้ สนใจและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลก พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ เรียนรู้และนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์แก่เพื่อนร่วมงาน รวมถึงสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กรอย่างทัน่วงที

แผนงานที่ 1 สร้าง Platform ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ Scaleup สตาร์ทอัพและต่างประเทศ

ความสำคัญ

การยกระดับประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูงถือเป็นทิศทางการดำเนินงานสำคัญสำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องร่วมมือและขับเคลื่อนร่วมกันเพื่อให้ประเทศเดินหน้าในอัตราเร่งที่เชื่อได้ว่าจะนำพาประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว การบรรลุเป้าหมายนี้ได้ต้องดำเนินการอย่างมียุทธศาสตร์ มีจุดมุ่งเน้น เหมาะสมกับบริบทและศักยภาพของประเทศ สอวช. จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อนำการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เข้าไปเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ มีการกำหนดเป้าหมายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรมให้เพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเป็นสัดส่วนร้อยละ 2 ต่อ GDP เพิ่มจำนวนวิสาหกิจนวัตกรรม (Innovation driven enterprises: IDEs) ที่มียอดขายเฉลี่ย 1,000 ล้านบาท/ราย/ปี เพิ่มขึ้น 1,000 ราย สอวช. ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation ecosystem) ให้เหมาะสมเอื้อให้วิสาหกิจฐานนวัตกรรมเติบโตได้อย่างก้าวกระโดด เป็นกลไกสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศ จึงให้มีการออกแบบ พัฒนานโยบาย มาตรการ แพลตฟอร์ม พัฒนาผู้ประกอบการและกลไก ต่างๆ ดังนี้

Scaleup สอวช. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (scaleup) ต่อยอดจากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยเฉพาะในส่วนของการส่งเสริมตลาดนวัตกรรม เนื่องจากแม้ผู้ประกอบการจำนวนมากจะมีศักยภาพในการแข่งขัน มีสินค้าและบริการที่มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่โดดเด่น แต่ยังไม่สามารถเติบโตสร้างรายได้เพิ่มขึ้นได้เนื่องจากการเข้าถึงตลาดที่จำกัด ขาดข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของตลาดขนาดใหญ่ในภูมิภาค และขาดกลไกในการส่งเสริมเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ การทดสอบและปรับปรุงคุณภาพมาตรฐาน และการหาที่ปรึกษาทางธุรกิจนวัตกรรมที่จะช่วยเพิ่มโอกาสให้เกิดการระดมทุนและขยายตลาดได้สำเร็จ

Early-stage การบ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้วิสาหกิจนวัตกรรมรายใหม่ระยะเริ่มต้น (Early-stage) อยู่รอดและขยายธุรกิจให้เติบโตต่อไปได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรมจึงจำเป็นต้องมีทักษะและมีเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความรู้และความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ รวมทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายกับนักลงทุน พี่เลี้ยงธุรกิจ (Mentor) มหาวิทยาลัย และภาครัฐ เพื่อให้มีเครือข่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจนวัตกรรมรายใหม่ได้อย่างครอบคลุมในทุกด้าน อาทิ การเพิ่มความสามารถทางนวัตกรรมของผู้ประกอบการ การพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม การเข้าถึงทางการเงินจากแหล่งทุนต่างๆ และการเชื่อมโยงเครือข่ายและขยายตลาด

University Holding Company หนึ่งในกลไกสำคัญในระบบนิเวศนวัตกรรมที่จะช่วยเพิ่มจำนวนบริษัทเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprise) ของไทย จึงส่งเสริมให้มีการร่วมลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมโดยกลไก University Holding Company ผ่านการออกนโยบายและระเบียบต่าง ๆ แต่สถาบันอุดมศึกษาส่วนมากยังต้องการความช่วยเหลือและการสนับสนุนในการจัดตั้ง University Holding Company ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การขับเคลื่อนขยายผลกลไก University Holding Company สู่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่มีศักยภาพประสบความสำเร็จ จึงทำการศึกษา Case

Study กลไก University Holding Company ที่เกิดขึ้นแล้วและประสบความสำเร็จ ให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรค แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมต่อไป

Corporate Startup การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ให้เติบโต โดยการสนับสนุนจากบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) เป็นรูปแบบหนึ่งที่บริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) ระดับโลกหลายบริษัทได้ดำเนินการ โดยมีกลไกภายในของบริษัทในการให้การสนับสนุนที่แตกต่างกันไป อาทิ การบ่มเพาะธุรกิจ การร่วมลงทุน และการแบ่งปันทรัพยากร และอาจมีรูปแบบการให้การสนับสนุนทั้งใน startup ที่ดำเนินธุรกิจที่มีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างจากธุรกิจหลักของบริษัทอย่างสิ้นเชิง เพื่อเป็นการต่อยอดธุรกิจ หรือมองหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ของบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศไทยการสนับสนุนจากบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) ยังมีอยู่ไม่มากนักทั้งในแง่ของจำนวน และรูปแบบของความร่วมมือ รวมถึงกลไกและมาตรการที่ดำเนินการอยู่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนยังไม่สามารถส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือที่ส่งผลกระทบในวงกว้างได้ จึงดำเนินการศึกษาสถานภาพ ความต้องการ รวมถึงช่องว่างที่เป็นข้อจำกัดในการสนับสนุนจากบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน เพื่อใช้ในการออกแบบมาตรการและกลไกในการส่งเสริมบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate) เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศไทย

การพัฒนามาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Incubator การพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำเป็นต้องคำนึงถึงความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการขนาดใหญ่ (Corporate) และผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) โดยผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถเป็นแหล่งพัฒนานวัตกรรมที่มีศักยภาพสูงและเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญใน supply chain ของประเทศ

การร่วมวิจัยของหน่วยวิจัยและนวัตกรรมของรัฐระหว่างหน่วยราชการ มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยเป็นการใช้ทรัพยากร ศักยภาพและจุดแข็งของแต่ละหน่วยงานในการตอบโจทย์เฉพาะด้านของประเทศ (agenda-based) ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินการทำวิจัยร่วม ทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่แล้ว แต่ยังขาดกลไกส่งเสริมการทำงานเชิงระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการโครงการกระตุ้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งภายใน research consortium และกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นที่เกี่ยวข้อง

การติดตามนโยบายและมาตรการการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการนวัตกรรม พัฒนาแนวทางติดตามสถานการณ์การเติบโตและจำนวนของผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมที่เพิ่มขึ้นในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายและมาตรการกลไกดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งเพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้มาใช้อ้างอิงในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการสนับสนุนให้มีความเหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น

Innovation Corridor การนำศักยภาพของเครือข่าย Innovation Hub ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในภูมิภาคของไทย และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาระเบียงการพัฒนาเศรษฐกิจแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lanchang Economic Development Belt - MLEDB) โดยอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน และความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อการสร้างความสามารถด้านนวัตกรรมของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมและบริการที่ไทยมีความได้เปรียบแข่งขันของพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะจัดทำข้อเสนอมาตรการกลไกการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างไทยและต่างประเทศแล้ว ควรมีการนำร่องใช้กลไกความ

ร่วมมือดังกล่าวกับผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อทดสอบความเป็นไปได้และประสิทธิภาพของกลไกฯ จึงเสนอให้มีนำร่องยกระดับขีดความสามารถผู้ประกอบการในพื้นที่ใน 1 คลัสเตอร์เป้าหมายจำนวนอย่างน้อย 15 ราย

Bio Economy เป็นการศึกษาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจุลินทรีย์ ใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการผลิต ทั้งในระดับวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องการการลงทุนสูง อุตสาหกรรมมูลค่าสูง โดยได้เสนอแนวทางการให้บริการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ท้องถิ่นได้ 3 รูปแบบ (3 New P) ตามลักษณะความต้องการในการใช้

การบริหารจัดการระบบ ววน. หน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยมีบทบาทสำคัญในระบบนวัตกรรมของประเทศ โดยเป็นองค์กรหลักที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนางานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและด้านสังคมของประเทศ ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการบริหารทรัพยากรในด้านงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และกลไกการบริหารจัดการจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยบริหารจัดการทุนในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มาตรการและกลไก Scaleup

- มาตรการส่งเสริมและกระตุ้นตลาดนวัตกรรมเพื่อช่วยผู้ประกอบการนำผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมสู่ตลาด
- แพลตฟอร์มสนับสนุนผู้ประกอบการนวัตกรรมให้สามารถเข้าถึงตลาดด้วยแพลตฟอร์มการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการสินค้านวัตกรรม

2. มาตรการและกลไก Early-stage

- มาตรการ/กลไก ในการสนับสนุนการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรม อย่างน้อย 1 มาตรการ/กลไก
- โปรแกรมการสนับสนุน Incubator ฯ จำนวน 1 โปรแกรม
- จำนวน Incubator เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย 3 ราย
- จำนวนวิสาหกิจนวัตกรรมรายใหม่เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย 30 ราย

3. ระบบนิเวศส่งเสริม University Holding Company

- รายงานการติดตามสถานภาพ University Holding Company และ Spin-Off และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
- การขับเคลื่อนให้เกิดการนำโปรแกรมภายใต้แพลตฟอร์ม ECIP ไปใช้โดยหน่วยงานที่มีศักยภาพ
- กฎกระทรวงและเอกสารสนับสนุนที่เกี่ยวข้องของ Offset Policy

4. การพัฒนามาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Startup

- รายงานการศึกษการพัฒนาโมเดลปฏิบัติการ (Operating Model) เพื่อขับเคลื่อนกลไก Corporate Startup

5. มาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Incubator

- รายงานการศึกษาการพัฒนามาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Startup

6. การติดตามนโยบายและมาตรการการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการนวัตกรรม

- รายงานการศึกษาการติดตามและประเมินผลนโยบายและมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม 1 ฉบับ

7. Bio Economy

- โมเดลการดำเนินงานหน่วยบริการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ท้องถิ่น
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอโปรแกรมการให้ทุนและสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหน่วยบริการฯ
- เกณฑ์พิจารณาความพร้อม ความเข้มแข็งของหน่วยงานที่มีศักยภาพพร้อมที่จะเติบโตเป็นศูนย์บริการจุลินทรีย์ท้องถิ่นที่ได้คุณภาพมาตรฐานการผลิตสอดคล้องกับกฎหมายกำกับดูแล
- ข้อเสนอโมเดลการจัดตั้งศูนย์ให้บริการผลิตจุลินทรีย์ท้องถิ่น
- รายชื่อหน่วยงานที่มีศักยภาพ ความพร้อมในการยกระดับเป็นศูนย์ให้บริการผลิตจุลินทรีย์ท้องถิ่นที่ได้มาตรฐานการผลิตที่สอดคล้องกับกฎหมายกำกับดูแล

8. Innovation Cluster

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการเปลี่ยนผ่านเชิงอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมเคมีคอนดักเตอร์และอาหารแห่งอนาคต

9. ระบบการบริหารจัดการด้าน ววน.

- รายงานการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการดำเนินงานและการบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยของประเทศ

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
โครงการพัฒนามาตรการและกลไก Scaleup	3,960,000
โครงการพัฒนามาตรการและกลไก Early-stage	3,316,000
ระบบนิเวศส่งเสริม University Holding Company	3,650,000
โครงการพัฒนามาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Startup	3,000,000
โครงการพัฒนามาตรการกลไกสนับสนุน Corporate Incubator	783,401
Innovation Ecosystem Roadshow	9,939
การติดตามนโยบายและมาตรการการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการนวัตกรรม	1,500,000
โครงการระเบียบเศรษฐกิจนวัตกรรมภูมิภาคด้วยกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ	1,680,000
Bio Economy	2,125,400
Innovation Cluster	3,632,380
IDE	80,000
ระบบการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม	1,123,637
ระบบการบริหารจัดการด้าน ววน.	4,409,000
รวม	29,269,757

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 2 เตรียมความพร้อมรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Future Industry)

ความสำคัญ

พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เสนอความเห็นต่อสถานนโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล และทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสถานนโยบายมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการบูรณาการด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน รวมถึงในพระราชบัญญัติการส่งเสริม การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศทั้งระบบ เพื่อสร้างความรู้นำไปใช้กำหนดนโยบายสาธารณะ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม โดยการจัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม การสนับสนุน การมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยภาครัฐภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาสังคม และการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมในสาขาใหม่ให้ทันกับพัฒนาการของวิทยาการในโลก

ด้วยหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย สอวช. จึงจำเป็นต้องมีการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นสำคัญ (Agenda Setting) รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ควรดำเนินการ (Priority Setting) สำหรับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ของประเทศ และการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Reserach) และการวิจัยเชิงระบบ (System Reserach) ในประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของประเทศไทยในมิติต่างๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และ การเมือง/ข้อบังคับ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย มาตรการ แผน และแนวทางการขับเคลื่อน อววน. และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรมในอนาคต โดยมีตัวอย่างประเด็นสำคัญ เช่น สังคมผู้สูงอายุขั้นสุดยอด (Super aged society) เศรษฐกิจไฮโดรเจน (Hydrogen Economy) เศรษฐกิจโลกเสมือน (Metaverse Economy) การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกใหม่ (New World Order) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีพลิกโฉมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา อววน. เพื่อรองรับความท้าทายและสร้างโอกาสในอนาคต โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา ภาคสังคมและชุมชน โดยในปี 2568 จะมุ่งเน้นดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การจัดทำข้อเสนอกลไกหรือมาตรการ อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอนาคต ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ยานพาหนะขับเคลื่อนอัตโนมัติ (Autonomous vehicle) อากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle: UAV) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) บล็อกเชน (Blockchain) และ ควอนตัม (Quantum) ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจในปัจจุบันกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่หรืออุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี

นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New Economy) หรืออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Future Industry) โดยเฉพาะการสร้างผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การพัฒนากำลังคนให้มีความรู้และทักษะใหม่ที่ตรงกับเศรษฐกิจใหม่นี้ การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและต่อยอดเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ บุคลากร และเทคโนโลยีทั้งภายในประเทศและระดับโลก รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้นในการนี้ สอวช. จึงเห็นควรให้มีการจัดทำนโยบายมาตรการ/กลไก อววน. และการออกแบบโปรแกรมการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตของประเทศ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา อววน. เพื่อรองรับความท้าทายและสร้างโอกาสในอนาคต

(2) นโยบายเทคโนโลยียานยนต์และการขนส่งแห่งอนาคต การพัฒนากำลังคนด้านยานยนต์สมัยใหม่มีความสำคัญต่อการเติบโตและความสำเร็จของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้เทคโนโลยีไฟฟ้าและพลังงานสะอาด การพัฒนาทักษะและความรู้ของแรงงานจะช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลกและสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจ โดยประเทศไทย กระทรวง อว. ได้มีนโยบายด้านการพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (EV-HRD) ภายใต้ “อว. For EV” โดยมีเป้าหมายในการสร้างและพัฒนาทักษะของแรงงาน โดยการเพิ่มทักษะ (Upskill) การปรับปรุงทักษะ (Reskill) และการสร้างทักษะใหม่ (New skill) จำนวน 150,000 คน ภายในระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งการพัฒนากำลังคนวัยทำงานและผู้ที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานจำนวน 5,000 คน ใน 1 ปี ทั้งนี้ การมุ่งเน้นการพัฒนาดังกล่าวยังขาดกลไกสำคัญเพื่อช่วยเร่งการส่งเสริมการเพิ่มพูนทักษะใหม่แก่บุคลากรที่ต้องการเข้าสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต และยังขาดกลไกเพื่อสร้างการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

(3) นโยบายแบตเตอรี่ จากการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ครั้งที่ 1/2566 ได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการการส่งเสริมอุตสาหกรรมระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ ของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2575 โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ “การพัฒนาอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ให้เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ตามแนวทางของอุตสาหกรรม New S-Curve ของประเทศไทย” แบตเตอรี่เป็นชิ้นส่วนสำคัญสำหรับกักเก็บพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ได้กับหลายอุตสาหกรรม เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า ระบบกักเก็บพลังงาน หุ่นยนต์ และโทรคมนาคม เป็นต้น และความสำคัญของแบตเตอรี่มีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความกดดันของภาคอุตสาหกรรมที่ต้องมีการทรานส์ฟอร์ม การลดผลกระทบจากภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และกระแสการเปลี่ยนไปใช้พลังงานไฟฟ้า (Electrification) โดยที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐที่ออกนโยบายและมาตรการสนับสนุน มีมุมมองว่า การสนับสนุนแบตเตอรี่อยู่ภายใต้อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ในขณะที่ศักยภาพแบตเตอรี่สามารถใช้สนับสนุนได้กับหลายอุตสาหกรรม เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ให้เป็นอุตสาหกรรม New S-Curve ตามมติที่ประชุม กพช. และสนับสนุนการทรานส์ฟอร์มของหลายอุตสาหกรรมของไทยให้ก้าวทันการพัฒนาเทคโนโลยีและการแข่งขันระดับโลก สอวช. จึงจัดกิจกรรม โครงการ “การสร้างห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ : ระหว่างไทยกับนานาชาติ” เพื่อศึกษาดูงานแสดงเทคโนโลยีแบตเตอรี่ 17th China International Battery Fair จัดกิจกรรมจับคู่ทางธุรกิจ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานโรงงานผลิตแบตเตอรี่เซลล์/แพ็ค สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายส่งเสริมให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมแบตเตอรี่และห่วงโซ่มูลค่า ต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีให้เติบโต และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

(4) นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอากาศยานไร้คนขับ ในปัจจุบันนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีในด้านระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial System: UAS) ได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการกิจการที่หลากหลายทั้งในด้านอุตสาหกรรมการเกษตร การขนส่ง งานลาดตระเวนและรักษาความปลอดภัย จึงส่งผลต่อรูปแบบธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ในอนาคตที่เกี่ยวข้อง ซึ่งระบบนิเวศใหม่ (New ecosystem) นี้จะประกอบไปด้วยผู้ประกอบการ บริษัท การจ้างงานและนักวิจัยที่ต้องทำการทดลองหรือวิจัยเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบอากาศยานไร้คนขับ เพื่อให้สามารถนำระบบอากาศยานไร้คนขับไปประยุกต์ใช้งานได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ตัวอย่างกรอบการพัฒนาที่สำคัญในโครงการคือ การพัฒนาระบบนิเวศอากาศยานไร้คนขับ (UAS Ecosystem) ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท.) ได้จัดทำรายละเอียดแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศอากาศยานไร้คนขับในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศอากาศยานไร้คนขับในพื้นที่ EEC ตามที่ บวท. เสนอ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้ประโยชน์ครบทุกมิติ อาทิ ด้านการเกษตร การถ่ายภาพ การขนส่งสินค้าและคน การสำรวจความปลอดภัย อีกทั้งจะขยายศักยภาพและต่อยอดในด้านอื่น ๆ ทั้งด้านการจัดการระบบอากาศยานไร้คนขับ (UAS Traffic Management: UTM) ด้านการฝึกอบรมนักบินอากาศยานไร้คนขับ (Approved Training Organization: ATO) ด้านการให้บริการอากาศยานไร้คนขับ (UAS Service) ด้านการผลิต ซ่อมบำรุง และตรวจสอบมาตรฐานอากาศยานไร้คนขับ (Maintenance, Repair and Operation: MRO) และด้านนวัตกรรม การทดสอบ และศูนย์บ่มเพาะนวัตกรรม (UAS Centre) ซึ่งจะประกอบด้วย สนามทดสอบทดลองนวัตกรรม ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบและศูนย์บ่มเพาะนวัตกรรม โดยในปัจจุบันมีแนวโน้มคาดการณ์ว่าจะมีการใช้โดรนประเทศไทยมากถึง 700,000 ลำ ในเวลา 5 ปี และกว่าร้อยละ 80 จะใช้งานในพื้นที่ EEC ซึ่งจะสร้างประโยชน์และพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตามแนวคิดการสร้าง “เมืองการบิน (Aerotropolis)” เชื่อมโยงระบบคมนาคมโครงสร้างพื้นฐานหลักเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขนส่ง ลดต้นทุน ลดเวลา รวมทั้งต่อยอดไปยังอุตสาหกรรมการผลิต และการแพทย์ครบวงจร เพื่อยกระดับการให้บริการและร่วมขับเคลื่อนอุตสาหกรรมใหม่ New S Curve ในพื้นที่ EEC ต่อไป สอวช. ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศอากาศยานไร้คนขับ (UAS Ecosystem) ด้านนวัตกรรม ในพื้นที่ EEC” มีเป้าหมายสู่การพัฒนาเป็นเมืองการบินในพื้นที่ EEC ซึ่งจะเป็ญญแจสำคัญในการเปิดประตูสู่การส่งเสริมอุตสาหกรรมระบบอากาศยานไร้คนขับในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ระบบการจัดการข้อมูล เซิร์ฟเวอร์ระบบการจัดการจราจรทางอากาศ (UTM) การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุน การปลดล็อกข้อจำกัดด้านกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งกลไกการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรม (Sandbox)

(5) อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ (Creative Content) อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ (Digital Creative Content) ประเภท Games Animation Films และ Digital Arts ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมากในปัจจุบัน (จากการสำรวจของ DEPA พบว่าในปี 2564 อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ มีมูลค่าประมาณ 42,000 ล้านบาท และมีอัตราขยายตัวมากกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) อีกทั้งผลงานของศิลปิน/นักสร้างสรรค์ไทยเป็นที่ยอมรับในระดับโลกเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งภาครัฐให้ความสำคัญ

ในฐานะที่เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อน Soft power ของประเทศ แต่จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและผลการศึกษาของ สสว. พบว่า

- ไม่มีการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมการผลิตภาพยนตร์ด้วยตัวเองมากเท่าที่ควร รวมถึงขาดการกระจายองค์ความรู้และนวัตกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมโดยรวม
- ทักษะความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์ที่ได้จากการศึกษาในมหาวิทยาลัย ยังไม่สอดคล้องและไม่ตรงกับทักษะที่ผู้ผลิตภาพยนตร์มืออาชีพต้องการ
- โรงถ่ายทำภาพยนตร์ในไทยมีจำนวนน้อยและส่วนมากเป็นของผู้ประกอบการรายใหญ่ ผู้ประกอบการรายเล็กไม่สามารถลงทุนสร้างโรงถ่ายทำภาพยนตร์ของตนเองได้ และค่าเช่าโรงภาพยนตร์ในปัจจุบันมีราคาสูง ผู้ประกอบการรายเล็กไม่สามารถเข้าถึงสถานที่ถ่ายทำที่มีมาตรฐาน รวมทั้งอุปกรณ์ถ่ายทำภาพยนตร์มีราคาสูง ผู้ประกอบการรายเล็กไม่สามารถซื้ออุปกรณ์เป็นของตนเองได้ ต้องอาศัยเช่าอุปกรณ์

สอวช. จึงมีเป้าประสงค์หลักในการพัฒนานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) รวมถึงแก้ไข ปรับปรุง ปลดล็อกกฎระเบียบต่างๆ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ตลอดจนปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจนวัตกรรมที่ยั่งยืน โดยการนำความรู้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรหรือวัฒนธรรมที่มีอยู่โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ พร้อมกันนี้ยังสนับสนุนให้เกิดนโยบายด้านระบบนิเวศที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม โดยการจัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุน รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างและพัฒนานโยบายที่สามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตและบริการ ตลอดจนช่วยทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางได้

(6) Future Food Initiative & Cluster อุตสาหกรรม Future food เป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่จะเป็นกลไกสำคัญเพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และตอบรับเทรนด์การเปลี่ยนแปลงการบริโภคของโลก โดยอาหารอนาคตไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้บริโภคมีสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น แต่ยังช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้อุตสาหกรรมอาหารอนาคตไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลเพื่อผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมแบบคลัสเตอร์โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเป็นจุดเชื่อมโยง นับว่าเป็นอีกกลไกหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ได้

(7) จุลินทรีย์และไบโอเทคโนโลยี การศึกษาสถานภาพความพร้อมของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีววิทยาสังเคราะห์ (synthetic biology) ในประเทศไทย จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการทำให้เกิดความชัดเจนของความหมายของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีววิทยาสังเคราะห์ขึ้นในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการออกแบบนโยบายขับเคลื่อนให้ประเทศมีศักยภาพหรือการสนับสนุนการใช้ประโยชน์ รวมไปถึงการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบสถานภาพความสามารถในปัจจุบัน เป้าหมายที่ประเทศต้องการนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการวิเคราะห์ช่องว่างทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนหน่วยงานที่วางแผนวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีของประเทศได้มีข้อมูลในการวางแผนนโยบายวิจัย วิทยาศาสตร์และนวัตกรรมอย่างดีที่สุด การพัฒนาเทคโนโลยีให้ทุนวิจัยผลกระทบสูงด้านเทคโนโลยีจุลินทรีย์ผ่านกระบวนการสร้างเครือข่ายนวัตกรรม เศรษฐกิจจุลินทรีย์ (Innovation consortium) เพื่อเชื่อมโยงผู้เล่นทุกกลุ่ม และส่งเสริมการสร้างกิจกรรมทาง เศรษฐกิจจากนวัตกรรมจุลินทรีย์เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เล่นทั้งระบบ Biochemicals Sustainable Standards ปลดล็อคการใช้ประโยชน์ปลายทางและยกระดับอุตสาหกรรมชีวภาพไทยให้ได้มาตรฐานสากล

(8) นโยบาย อววน. ด้านเกษตรฟื้นฟูและเกษตรยั่งยืน เศรษฐกิจภาคการเกษตรถือเป็นภาคส่วนที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีแรงงานกว่า 11.9 ล้านคน หรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 30 อยู่ในภาค การเกษตร อย่างไรก็ตามจากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า เศรษฐกิจภาคการเกษตรของไทยในปี 2565 มีมูลค่าราว 1.53 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.8 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจภาคเกษตรไทยมีแนวโน้มเติบโต ลดลงอย่างต่อเนื่อง สัญญาณการเติบโตที่ต่ำในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ของภาคการเกษตรไทย แสดงถึงข้อจำกัด ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร โดยหนึ่งในกลไกสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่ม คือ การใช้วัตถุดิบเกษตร ต้นน้ำในอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมมูลค่าสูง อาทิ อาหารแห่งอนาคต อย่างไรก็ตาม พบว่า ไทย พึ่งพาการส่งออกสินค้าเกษตรทั่วไปและแปรรูปขึ้นต้นกว่าร้อยละ 90 นอกจากนั้น จากสถานการณ์ Climate Change ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ออกมาตรการเพื่อกีดกันสินค้าที่ไม่มีความยั่งยืน ซึ่งมาตรการเหล่านั้นเริ่ม ขยายผลมายังสินค้าด้านการเกษตร อาทิ EU Deforestation ที่กำหนดให้ผู้นำเข้าต้องมีการตรวจสอบและ ติดตามการผลิตแบบยั่งยืนในสินค้า 7 กลุ่ม โดยมาตรการดังกล่าวส่งผลโดยตรงกับการส่งออกสินค้าเกษตรไป ยัง EU นอกจากนั้น Climate Change ยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิต ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง ซึ่ง ส่งผลโดยตรงให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วยของการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ภาคเกษตรกรรม ของไทย ถือเป็นภาคที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงเป็นอันดับสองรองจากภาคพลังงาน จากปัญหาและ ความท้าทายข้างต้น จะเห็นได้ว่า การทำเกษตรยั่งยืนถือเป็นแนวโน้มที่ตลาดต้องการ และต้องอาศัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมให้เกิดการปรับตัว สอวช. ได้เห็นถึงความสำคัญข้างต้น จึงได้ ทำการศึกษาการนำ อววน. ไปสนับสนุนให้เกิดการปรับตัวในภาคการเกษตร เพื่อให้สามารถนำวัตถุดิบ ทางภาคเกษตรไปใช้ในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมด้านความยั่งยืน ซึ่งจะเป็นหนึ่งในกลไกการ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรไทย ส่งผลให้เศรษฐกิจภาคการเกษตรของไทยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มมา กขึ้น ให้นำให้เกษตรกรของไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

(9) การพัฒนานักวิจัยและโจทย์วิจัยที่มีศักยภาพต่อยอดเชิงพาณิชย์ การสร้างระบบนิเวศ นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดดีฟเทคสตาร์ทอัพ (deep-tech startup) เป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศในอนาคต เนื่องจากดีฟเทคสตาร์ทอัพจะมีเทคโนโลยีหลัก (core technology) เป็นของ ตนเอง ทำให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลอกเลียนแบบได้ยากและมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยที่ผ่านมาระทรวง อว. จึงได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสตาร์ทอัพที่มีฐานความเข้มแข็งมาจากงานวิจัย หรือสิทธิบัตร โดยมีมาตรการสนับสนุนที่ครอบคลุมตั้งแต่การให้ทุนวิจัยและพัฒนาดีฟเทค (บพข.) หน่วยงาน เพาะสตาร์ทอัพ กองทุนในการตั้งต้นธุรกิจ (TED Fund) ไปจนถึงการสนับสนุนการระดมทุนและการเข้าสู่ ตลาดเป้าหมาย ส่งผลให้ประเทศถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพที่ดีที่สุดลำดับที่ 52 ของโลก (ข้อมูลจาก Global Startup Ecosystem Index 2023) อย่างไรก็ตาม ดีฟเทคสตาร์ทอัพไทยที่ สามารถเติบโตจนสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีนัยยะสำคัญยังมีจำนวนน้อย

(บริษัทยูนิคอร์นจำนวน 4 รายในปี 2022) สาเหตุหนึ่งมาจากการที่นักวิจัยมีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีของตนเอง แต่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดตั้งธุรกิจ จึงไม่มีข้อมูลหรือความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องต้นทุน ราคา การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย การบริหารจัดการซัพพลายเชน การยอมรับหรือการใช้งานจริงของผู้บริโภค (problem solution fit) ฯลฯ ส่งผลให้งานวิจัยหรือเทคโนโลยีที่พัฒนามานั้นยังไม่ตอบสนองกับความต้องการหรือนำไปต่อยอดเชิงธุรกิจได้อย่างจำกัด ด้วยเหตุนี้ สอวช. และหน่วยงานพันธมิตรจึงได้เริ่มศึกษากลไกที่สามารถช่วยแก้ปัญหาหรือเติมเต็มช่องว่าง (Gap) ในระบบนิเวศนวัตกรรมไทย และได้ศึกษาวิธีการ/แนวทางจากโปรแกรม Innovation Corps, หรือ I-Corps ของหน่วยงานให้ทุนด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสหรัฐอเมริกา (National Science Foundation: NSF) ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพทางการประกอบการให้กับนักวิจัย อาจารย์ หรือนักศึกษา ให้เข้าใจความต้องการของตลาดเป้าหมาย และกลับไปปรับเปลี่ยนโจทย์วิจัย ให้สามารถถูกนำไปต่อยอดเป็นธุรกิจได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การจัดทำข้อเสนอกลไกหรือมาตรการ อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอนาคต
 - แผนที่น่าสนใจและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง (Semiconductor and Advanced Electronics)
2. นโยบายเทคโนโลยียานยนต์และการขนส่งแห่งอนาคต
 - กลไกการส่งเสริมการเพิ่มทักษะใหม่ในรูปแบบ Up-skill, Re-skill และ New skill
 - ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ของไทย (สมุดปกขาว)
3. นโยบายแบตเตอรี่
 - รายงานผลการศึกษาดูงาน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ของไทย
4. นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอากาศยานไร้คนขับ
 - รายงานการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไก อววน. เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมและระบบนิเวศอากาศยานไร้คนขับ (UAS Ecosystem) ด้านนวัตกรรม ในพื้นที่ EEC
5. อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ (Creative Content)
 - ผู้ประกอบการ SME กลุ่ม Creative Content ได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวน 120 ราย
 - รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SME ในอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ (Creative Content) 1 เรื่อง
 - รายงานการศึกษาข้อเสนอกลไก อววน. ในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบงานเทศกาลและกิจกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล
 - รายงานข้อเสนอเชิงนโยบายพัฒนากลไก อววน. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทเทศกาลท้องถิ่นของไทยสู่ระดับสากล

6. Future Food Initiative & Cluster

- Future food system policy
- รายงานการศึกษาการพัฒนาคลัสเตอร์นวัตกรรม

7. นโยบาย อววน. ด้านเกษตรฟื้นฟูและเกษตรยั่งยืน

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการนำ อววน. ไปสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของภาคเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรที่ยั่งยืน

8. การพัฒนานักวิจัยและโจทย์วิจัยที่มีศักยภาพต่อยอดเชิงพาณิชย์

- รายงานการถอดบทเรียนและข้อเสนอการพัฒนาโครงการ Thai-Corps ระยะที่1 (จากการทดลองวิธีการของ I-Corps)
- ข้อมูลเครือข่าย Thai-Corps และแนวทางขยายเครือข่ายในระยะต่อไป

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอนาคต	3,008,000
โครงการนโยบายเทคโนโลยียานยนต์และการขนส่งแห่งอนาคต	1,100,000
นโยบายยานยนต์สมัยใหม่	1,000,000
นโยบายแบตเตอรี่	1,500,000
นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอากาศยานไร้คนขับ	938,831
นโยบายส่งเสริม SME ด้าน Creative Content เพื่อส่งเสริม Soft power ของไทย	5,006,000
นโยบาย อววน. เพื่อผลักดัน Soft Power	3,750,000
Technology & Innovation Scanning for Creative Content & Media Industry	9,852
นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมสร้างสรรค์	3,747,267
Future Food Cluster	690,000
SynBio Consortium	450,000.00
โครงการพัฒนางานวิจัยและเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า Synbio และ Future Food	3,398,990
ศึกษาคาดการณ์บทบาทของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ต่ออุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทย	363,965
โครงการพัฒนาหลักสูตรและกำลังคนรองรับ Carbon Neutrality	1,700,000
โครงการศึกษาการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า Fusion Energy และ AI	3,400,000
นโยบาย อววน. ด้านเกษตรฟื้นฟูและเกษตรยั่งยืน	3,750,000
โครงการพัฒนานักวิจัยและโจทย์วิจัยที่มีศักยภาพต่อยอดเชิงพาณิชย์ (ไทยคอร์ป) ระยะที่ 1	9,496,000
รวม	43,308,904

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 3 นโยบายนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

ความสำคัญ

การขยับสถานะทางสังคม หรือ การเลื่อนชั้นทางสังคม (social mobility) คือ การเลื่อนลำดับที่เป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายตำแหน่งทางสังคมของปัจเจกบุคคล เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพและบทบาททางสังคมจากช่วงชั้นทางสังคมหนึ่งไปยังอีกช่วงชั้นหนึ่ง โดยอาจเปลี่ยนในระดับเดียวกันหรือต่างระดับกันได้ และอาจทั้งเลื่อนชั้นสูงขึ้นหรือต่ำลง อาจพิจารณาโดยแบ่งสังคมเป็นชนชั้นหรือสถานะที่ถูกแบ่งเป็นช่วงชั้น เช่น รายได้ อาชีพ การศึกษา เป็นต้น The World Economic Forum 2020 ได้กำหนด “ดัชนีชี้วัดการขยับสถานะทางสังคม” (The Global Social Mobility Index) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกปัจจุบัน ทั้งยังเป็นมาตรฐานใช้วัดใน 82 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ดัชนีชี้วัดนี้ได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมมากขึ้น โดยพิจารณาแรงขับเคลื่อนของการขยับสถานะทางสังคมที่สัมพันธ์กันในหลายปัจจัย นอกจากผลลัพธ์ของชีวิตพลเมืองเพียงอย่างเดียว โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบาย การปฏิบัติ และปัจจัยในเชิงสถาบัน และครอบคลุมถึงความแตกต่างของภูมิภาคและรุ่นของคน ภายใต้ 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) สุขภาพ 2) การศึกษา 3) การเข้าถึงเทคโนโลยี 4) โอกาสในการทำงาน และ 5) สภาพการทำงานที่จะได้ค่าจ้างที่เป็นธรรมและได้รับการคุ้มครองที่ดีพอ โดยพบว่า กลุ่มประเทศที่ประสบความสำเร็จในการขยับสถานะทางสังคมที่สูงขึ้นของประชาชน กระจุยตัวอยู่ในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียที่ใช้แนวทางรัฐสวัสดิการในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้ ยังพบว่า มีเพียงไม่กี่ประเทศในโลกที่มีเงื่อนไขที่เอื้อให้เกิดการขยับสถานะทางสังคม เพราะส่วนใหญ่ยังขาดปัจจัยที่เหมาะสมอีก 4 ด้าน คือ 1) การได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม 2) การคุ้มครองทางสังคม 3) สภาพการทำงานที่ดี และ 4) การได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้น เพื่อขยับสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานรากรัฐต้องเสริมพลังฐานราก โดยพัฒนาระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้และ โดยเร่งสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่กับมาตรการการสนับสนุนช่องทางในการเข้าถึงโอกาสของหน่วยงานภาครัฐที่ได้ดำเนินการ ณ ปัจจุบัน ควบคู่กัน โดย อววน. สามารถมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มฐานราก ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. การสร้างโอกาสทางการศึกษา การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในด้านการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ และการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้น ที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิต รวมถึงการสร้างทัศนคติเชิงบวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง ในแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการศึกษาต่อ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ความต้องการและสอดคล้องกับบริบทการดำเนินชีวิต สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ควรมุ่งเน้นการสร้างทัศนคติเชิงบวกให้เห็นคุณค่าของการศึกษา และการสร้างทักษะชีวิต และการพัฒนากลไกในการเข้าถึงและนำกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่การศึกษา ในขณะที่เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา ควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนานวัตกรรมการสนับสนุนทุนการศึกษา และการพัฒนาระบบแนะแนวเพื่อให้ค้นพบตนเองและมีแรงบันดาลใจในการศึกษา เพื่อลดอัตราการออกกลางคันอันเนื่องมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์และการมีทัศนคติไม่เห็นถึงคุณค่าของการศึกษาซึ่งนับเป็นสาเหตุหลักของการหลุดออกจากระบบการศึกษาในปัจจุบัน การขาดโอกาสทางการศึกษา

ที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างเด่นชัด ดังนั้น การเข้าไม่ถึงการศึกษาเป็นทั้งปัจจัยเชิงเหตุและผลลัพธ์ของการขาดการดูแลและฝึกระวัง ซึ่งล้วนส่งผลต่อการเป็นอุปสรรคการเข้าถึงการศึกษา เด็กที่มีความเสี่ยงและหลุดออกจากระบบเรียบร้อยแล้ว เพราะความยากจนแทรกอยู่ในทุกมิติและสะท้อนในทุกปัญหาทุกกลุ่มวัยประชากร โดยเฉพาะระดับฐานรากล่างสุด สถานการณ์ข้างต้นจึงต้องมีการเฝ้าระวังและสร้างกลไกพัฒนาใน 2 แนวทางจากประเภทเพราะบาง คือ 1) กลุ่มเด็กเสี่ยงหลุดออกนอกระบบ มีการใช้กลไกช่วยเหลือตามระบบการศึกษาของรัฐและกลไกการศึกษาระดับพื้นที่ หรือ หน่วยงานที่ใช้ทรัพยากรสนับสนุนในพื้นที่ตามบริบทที่เกี่ยวข้อง และ 2) กลุ่มเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องช่วยเหลือด้วยโปรแกรมเชิง intervention เสริมเข้าไปด้วยโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิต (สุขภาพ การเงิน/อาชีพ และการใช้ชีวิต) อย่างเป็นระบบ ในการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัย องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และภาคเอกชน ที่ให้สนับสนุนวิชาการและเชื่อมโยงเครือข่ายด้านบริการการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ต่อผู้ที่เข้าไม่ถึงการศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ในสายอาชีพ มุ่งเน้นทำงานจริงเพื่อต่อยอดการใช้ชีวิตในอนาคต

2. การสร้างรายได้ สอวช. ได้ออกแบบการบูรณาการกลไกการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เข้ากับแนวคิดวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ที่มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และการพัฒนาชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการคืนประโยชน์ให้แก่สังคมและชุมชน นำมาสู่การพัฒนาและออกแบบกลไกการบ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อสังคม (social enterprise incubation platform) ที่จะสามารถเชื่อมโยงสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา การสนับสนุนที่ปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่มีระบบนิเวศนวัตกรรมและพื้นที่เศรษฐกิจนวัตกรรมรองรับได้เป็นอย่างดีในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพ มีความพร้อมในการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง นำไปสู่การสร้างรายได้ การจ้างงาน กระจายรายได้สู่ภูมิภาค รวมทั้งก่อให้เกิดอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ ที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง สามารถวางรากฐานที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจไทยในอนาคต ด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน พึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น

3. นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ สอวช. เล็งเห็นความสำคัญของการผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ควบคู่กับการดึงภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่เริ่มต้น และมองเห็นโอกาสการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในการยกระดับศักยภาพชุมชน ที่จะเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ตรงความต้องการของพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. drop out

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาเด็กเยาวชนหลุดจากระบบการศึกษาโดยใช้กลไกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

- ข้อเสนอมาตรการและกลไกการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2. Policy Action Lab

- รายงานการขยายผลกลไก social enterprise incubation platform
- บทวิเคราะห์และแนวทางการพัฒนานวัตกรรมทางสังคม (social innovation) ของประเทศไทย

3. Social Mobility

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : กลไกการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการขยายสถานะทางสังคมของประชากรกลุ่มฐานราก : บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการส่งเสริมการศึกษา

4. Community Public Policy

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแนวทางการขับเคลื่อน/ส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ อย่างมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับศักยภาพชุมชน
- ข้อเสนอกลไกการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
โครงการพัฒนากลไกเร่งรัดการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อสร้างความเท่าเทียมและโอกาสในสังคม (drop out)	2,598,028
Social Mobility_2568	3,000,000
Social Mobility	1,340,806
Policy Action Lab	2,172,397
Community Public Policy	3,453,000
พัฒนากลไกการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการพื้นที่	1,500,000
IDE ชุมชน	970,200
รวม	15,034,431

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 4 ระบบนิเวศส่งเสริมกลไก อววน. หนุน Net Zero GHG Emissions

ความสำคัญ

เนื่องจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกที่ยังคงมีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยมีสาเหตุมาจากปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มสูงขึ้น หลายประเทศทั่วโลกจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งรัฐภาคีว่าด้วยการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change-UNFCCC) ในปี พ.ศ.2558 โดยประเทศไทยได้แสดงเจตจำนงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศในการร่วมประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 21 (COP 21) ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยแถลงเจตจำนงการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยว่าจะลดก๊าซเรือนกระจกร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 25 ภายในปี ค.ศ.2030 (พ.ศ.2573)

สอวช. เป็นหน่วยงานนโยบายด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยประสานงานกลางด้านการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย (National Designated Entity: NDE) ซึ่งเป็นกลไกที่เชื่อมโยงด้านเทคโนโลยีระดับนานาชาติและภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) รวมถึงการเชื่อมโยงกับกลไกการเงินที่เข้ามาสนับสนุนให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในปี 2568 สอวช. มีแนวทางการขับเคลื่อนดังนี้

1. พัฒนาเขตนวัตกรรมการทำงานร่วมกันข้ามสาขาและภาคส่วน เป็นการศึกษาการใช้นวัตกรรมการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์พลาสติกจากขยะชุมชนและขยะเศษอาหาร เพื่อนำเสนอปริมาณและสัดส่วนที่กลับมาใช้ประโยชน์ได้ในรูปแบบร่างต้นแบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม การใช้เทคโนโลยีต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติกและขยะเศษอาหารเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อให้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการขยะที่ต้นทาง การใช้นวัตกรรมเพื่อลดขยะกลุ่มรีไซเคิลและขยะอินทรีย์ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และนำมาสู่การประเมิน Waste Flow และ Demand-Supply Chain ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่จังหวัดสระบุรีตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อออกแบบและพัฒนานวัตกรรมทางนโยบายต่อการจัดการของเสียประเภทบรรจุภัณฑ์พลาสติกและขยะเศษอาหาร เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการเป็น Saraburi Sandbox รวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับตลาดเดียวโมเดลในพื้นที่สระบุรีไปสู่การออกแบบนโยบายและนวัตกรรมการจัดการของเสียตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและขับเคลื่อนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ขยายผลการใช้งานวิจัยในการทำงานจริงเชิงพื้นที่

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันทำให้เกิดลักษณะสภาพภูมิอากาศแบบสุดขั้ว (Extreme Weather Event) ในหลาย ๆ พื้นที่ทั่วโลก ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ส่งผลต่อทุกภาคส่วนทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และด้านอุปโภค บริโภค จากปัญหาข้างต้น การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในปี 2568 ดำเนินการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำในเชิงพื้นที่ที่ตอบโจทย์ความต้องการใน

ระดับชุมชน/จังหวัด/ภูมิภาคและส่วนกลาง รวมถึงระดับลุ่มน้ำ และสนับสนุนการพัฒนาการไปสู่ Net Zero Emission และมีการศึกษาไปถึงความแตกต่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานในการใช้น้ำ หาแนวทางพัฒนานวัตกรรมให้ลดช่องว่างอุปสงค์และอุปทานเพื่อให้เกิดการบริหารน้ำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อหากลไก และแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้เน้นไปที่การพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ (water sources) และมีการศึกษาไปถึงความแตกต่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานในการใช้น้ำ หาแนวทางพัฒนานวัตกรรมให้ลดช่องว่างอุปสงค์และอุปทานเพื่อให้เกิดการบริหารน้ำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เพิ่มอุตสาหกรรม/ผู้ประกอบการสีเขียว ระบบนิเวศนวัตกรรมและการเงินมีความสำคัญมากในการส่งเสริมระบบนวัตกรรมธุรกิจและช่วยผู้ประกอบการพัฒนาธุรกิจไปสู่ BCG และ Go Green นอกจากนี้ ยังคงมีความต้องการนวัตกรรมทางธุรกิจ เทคโนโลยี และเงินทุนสนับสนุนในแต่ละระบบนิเวศ ซึ่งต่างมีผู้เล่นที่สำคัญในแต่ละระบบ อย่างไรก็ตาม จุดเชื่อมโยงระหว่าง 3 ระบบนิเวศนี้ยังไม่ชัดเจนในมุมมองของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SME) ที่อาจจะยังไม่เห็นภาพรวมของการสนับสนุนธุรกิจ ภาพรวมของนโยบายส่งเสริมนวัตกรรม และไม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุนการเงินเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วน และอาจการได้รับการสนับสนุนเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอให้ผู้ประกอบการปรับใช้แนวคิด BCG และมุ่งสู่การปรับตัวและเปลี่ยนผ่านไปสู่ธุรกิจสีเขียว (Green Transition)

นอกจากนี้ หน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนในระบบนิเวศส่งเสริมผู้ประกอบการ BCG และ ธุรกิจสีเขียว (Go Green/Green Transition) ควรที่จะมีนโยบายหรือกลไกนวัตกรรมที่เชื่อมโยงและเปิดรับการสนับสนุนร่วมกันในลักษณะโครงการขนาดใหญ่ (Scaleup) ที่พยายามเปลี่ยนแปลงผู้ประกอบการทั้งห่วงโซ่อุปทาน (Green Supply Chain) เนื่องจากกลุ่มธุรกิจที่กลุ่มเติบโตสูง (High Growth Firms : HGFs) ได้มีการปรับแนวคิด BCG โดยเฉพาะแนวคิด Circular Economy และการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social, and Governance: ESG) นั้น มีความเกี่ยวพันอย่างสูงกับ Supply Chain ปัจจุบันในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเพียงธุรกิจเดียวอาจไม่ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น ควรมีการพัฒนากลไกนวัตกรรมเชิงระบบเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและพัฒนาห่วงโซ่อุปทานสีเขียวจึงเป็นการเชื่อมโยงระบบนิเวศธุรกิจ นวัตกรรม และการเงินเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและกลุ่มผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมนั้น ไปพร้อมกันเป็นการพัฒนาเชิงระบบเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยนวัตกรรมและการได้รับโอกาสในการสนับสนุนทางการเงิน

3. เพิ่มการใช้ Climate Innovation ในปัจจุบันมีการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัยยั่งยืน (Sustainable University) สำหรับการกำหนดแนวนโยบายเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการชี้วัดความเป็นมหาวิทยาลัยยั่งยืน อันจะเป็นส่วนสำคัญของการยกระดับมหาวิทยาลัยภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยปัจจุบันการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัยเพื่อผลักดันนโยบายร่วมกันในการบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) อย่างเป็นทางการยังมีข้อจำกัด ดังนั้นเพื่อให้เกิดการสร้างร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในระดับแพลตฟอร์มเครือข่ายมหาวิทยาลัย (Green Campus) และมีการสนับสนุนอย่างเป็นทางการเพื่อลดข้อจำกัด

การขับเคลื่อน และเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลและขับเคลื่อนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร่วมกัน
จนนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาเขตนวัตกรรมการทำงานร่วมกันข้ามสาขาและภาคส่วน

- จำนวนนวัตกรรมที่เป็นนวัตกรรมนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีเชิงลึกที่เหมาะสมกับพื้นที่เป้าหมาย
- ข้อเสนอนโยบายมาตรการ กฎหมายและกลไกขับเคลื่อนพิเศษที่ทำให้ประเทศไทยไปสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)
- ข้อเสนอแนะนโยบายและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำในเชิงพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการในระดับชุมชน/จังหวัด/ภูมิภาค สนับสนุนการพัฒนาไปสู่ Net Zero Emission

2. เพิ่มอุตสาหกรรม/ผู้ประกอบการสีเขียว

- กลุ่มธุรกิจที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่ Green Transition ผู้ประกอบการและห่วงโซ่อุปทาน
- กลไกนวัตกรรมเชิงระบบที่เชื่อมโยงและเปิดรับการสนับสนุนร่วมกันในลักษณะโครงการขนาดใหญ่ (Scalup) ที่พยายามเปลี่ยนแปลงผู้ประกอบการไปสู่ Green Transition ทั้งห่วงโซ่อุปทาน

3. เพิ่มการใช้ Climate Innovation

- จำนวนมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าสู่การเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- เกิดข้อเสนอวัตกรรมการนโยบายมาตรการ กฎหมายและกลไกสนับสนุนในการขับเคลื่อนเครือข่ายมหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมายนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ และการเชื่อมต่อระบบนิเวศ
- เกิดการขับเคลื่อนโปรแกรมต้นแบบพลังงานสะอาดหรือระบบพลังงานอัจฉริยะในเครือข่ายมหาวิทยาลัย

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
การพัฒนานวัตกรรมถนนเขตพื้นที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิศูนย์ (สระบุรี)	4,778,588
ววน. เพื่อ Net Zero	652,585
นโยบายส่งเสริม ววน. เพื่อ Net Zero	909,000
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	54,000
อว. For water	895,770
Green Supply Chain	1,104,450
Green Market	3,750,000
Carbon Neutrality	700,000
Circular Economy	1,200,000
Climate tech Landscape	785,800
Technology Needs Assessment	10,901,560
Net Zero Campus	2,294,000
เครือข่ายมหาวิทยาลัยคาร์บอนต่ำ (Green campus)	2,729,600
COP29 Innovation Zone	1,700,000
รวม	32,455,353

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 5 เพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูง

ความสำคัญ

รัฐบาลกำหนดนโยบายสำคัญด้านการศึกษา โดยมุ่งเน้นการดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมถึงเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง จัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับความรู้ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของโลกสมัยใหม่ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นักศึกษา ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน โอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรงต่อความต้องการของการจ้างงาน และให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั้งประเทศด้วย โดยสิ่งสำคัญที่สุด คือ การมุ่งแก้ไขปัญหาคอขวดหรือความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปนั้น สะท้อนได้จากการเกิดสงครามทางการค้า การกีดกันทางธุรกิจ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่เริ่มมีบทบาทขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้นักลงทุนเริ่มกระจายพื้นที่การลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากปัจจัยความไม่แน่นอนต่าง ๆ และมีแนวโน้มย้ายการลงทุนมายังประเทศแถบอาเซียนมากขึ้น โดยประเทศไทยถือเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญของนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ เนื่องจากมีฐานทรัพยากรที่หลากหลาย มีโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการขนส่งที่เอื้อต่อการทำการค้าระหว่างประเทศ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กำลังคนสมรรถนะสูงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมและเป็นองค์ประกอบหลักต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการ

การผลิตกำลังคนที่มีทักษะตรงกับความต้องการอย่างเป็นระบบจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถดึงดูดการลงทุนในภาคการผลิตและบริการ และเป็นกลไกสำคัญที่สามารถช่วยยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ในอนาคต โดยหากประเทศไทยสามารถสร้างระบบการพัฒนาากำลังคนสมรรถนะสูงโดยมุ่งเน้นการพัฒนา กำลังคน 3 ช่วงวัย ได้แก่ นักศึกษา คนวัยทำงาน รวมถึงเด็กและเยาวชน ที่สามารถตอบสนองความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้ จะเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนากำลังคนและการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนากำลังคน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเตรียมกำลังคนที่มีความสามารถรองรับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ในอนาคต ในปี 2568 มีการนำร่องขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาในเชิงนโยบาย และขับเคลื่อนในเชิงระบบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การพัฒนาและทดลองนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างระบบการพัฒนากำลังคนระหว่างระดับอุดมศึกษากับการศึกษาระดับอื่นให้เกิดการพัฒนากำลังคนสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและการพัฒนาประเทศ

2. การออกแบบและพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) โดยการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายสถานประกอบการ (Consortium) เพื่อดึงดูดการลงทุนของประเทศ
3. การพัฒนาและทดลองนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และด้านการพัฒนาระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อยกศักยภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
4. การขับเคลื่อนและต่อยอดการดำเนินงานของแพลตฟอร์มการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงตอบโจทย์ความต้องการของภาคผลิตและบริการ
5. แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. Higher Education Transformation
 - ข้อเสนอกรอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา
2. Higher Education Sandbox
 - ระบบการผลิตและพัฒนาคนสมรรถนะสูงภายใต้การจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา
 - ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงรองรับการลงทุนภาคการผลิตและบริการ
3. การพัฒนาและทดลองนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และด้านการพัฒนาระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อยกศักยภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 - ข้อเสนอแนะนโยบายมาตรการกฎหมายและกลไกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาหรือการใช้ประโยชน์จาก วทน. เพื่อการพัฒนาประเทศ
4. การออกแบบเชิงระบบการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New Skill (URN)
 - จำนวนผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม/ฝึกอบรม/แหล่งเรียนรู้ตลอดจนการเข้าถึงสื่อในรูปแบบ Lifelong Learning
 - จำนวนศูนย์ประสานงานและบริการเบ็ดเสร็จ (STEM One-Stop Service) เพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงด้าน ววน. เพื่อตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมาย
5. แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ
 - แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการส่งเสริมการใช้ประโยชน์กำลังคน

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
Higher Education Transformation	1,000,000
Higher Education Sandbox	1,225,030
การขับเคลื่อนและต่อยอดแพลตฟอร์มการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อโจทย์ภาคผลิตและบริการ	2,250,000
แพลตฟอร์มการบูรณาการนโยบายพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ	9,020,000
โครงการการออกแบบเชิงระบบการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New Skill (URN)	384,000
ข้อเสนอทิศทางเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดโจทย์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ด้านการพัฒนากำลังคน ววน.	407,020
แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ	1,219,110
การพัฒนาหลักสูตรการออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIP)	1,500,000
ข้อเสนอทิศทางเชิงกลยุทธ์ การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนากำลังคนขั้นแนวหน้าขับเคลื่อนเป้าหมายประเทศ	2,885,000
ข้อเสนอกรอบการพัฒนากำลังคนและความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา	2,000,000
UNESCO-กำลังคน	1,328,400
รวม	23,218,560

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพระบบ อววน.

ความสำคัญ

ตาม พ.ร.บ. กำหนดให้สถานนโยบายมีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบ อววน. ของประเทศ ตลอดจนกำกับติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ สอวช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ จำเป็นต้องดำเนินการศึกษาพัฒนา ออกแบบมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ อววน. และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยในปี 2568 สอวช. จะดำเนินการปฏิรูประบบ อววน. อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ดังนี้

ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. โดยการออกแบบและพัฒนาระบบที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ได้แก่ ระบบนโยบาย ระบบงบประมาณ ระบบบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม และวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาว เสนอต่อสถานนโยบาย คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการกำหนดมาตรการหรือโครงการเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องชุดอื่นๆ รวมถึงจัดทำ วิจัยและพัฒนากฎหมายลูกบทตามกฎหมายการจัดตั้งกระทรวง อว. และเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ รวมทั้งให้คำปรึกษาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สถานนโยบาย คณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการทำงานของสถานนโยบาย คณะกรรมการคณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา นโยบาย อววน. ด้วยพระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ตาม มาตรา 22 (6) ให้ สอวช. ประสานงานให้มีการจัดทำบูรณาการ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการพิจารณา นโยบาย ทิศทาง ติดตามและประเมินผล และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตลอดจนเปิดเผยข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชน จึงเห็นสมควรให้มีการบูรณาการและประสานงานเชื่อมโยงข้อมูลด้าน อววน. อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล อันนำไปสู่การพัฒนา นโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามประเมินผลนโยบายด้าน อววน. รวมถึงนโยบายสำคัญของรัฐบาลและสถานนโยบาย ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่สาธารณชนต่อไป

ระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้าน อววน. การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในระยะยาวตามนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น จำเป็นต้องพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (อววน.) โดยวางกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบ อววน. ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเงินและบุคลากร และการพัฒนากระบวนการทำงานที่มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาด้านอววน. เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในระบบ (Accountability) ปรับกระบวนการทัศน์ในการทำงาน (Paradigm) และส่งเสริมให้เกิดปัจจัยสนับสนุนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอววน. (Enabling environment) รวมถึงการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ โดย สอวช. จำเป็นต้องดำเนินการศึกษา พัฒนา ออกแบบมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ อววน. และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากปัจจัยภายในและภายนอกที่กระทบต่อระบบ (Disruption) และมุ่งสู่การพัฒนาประเทศได้ในระยะยาวต่อไป

ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค (APEC Center for Technology Foresight: APEC CTF) โลกมีการเปลี่ยนแปลงด้วยแรงขับเคลื่อนจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ (Mega trends) การเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมอันเกิดจากเทคโนโลยี (Technology disruption) และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดแต่สร้างผลกระทบสูง (Wild card) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีการเฝ้าติดตามแรงขับเคลื่อนเหล่านี้อยู่ตลอดเวลาเพื่อเตรียมการรับมือความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิเคราะห์โอกาสในการใช้ประโยชน์จากแรงขับเคลื่อนที่เกิดขึ้น ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค (APEC Center for Technology Foresight - APEC CTF) มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างความเข้มแข็งด้านการคาดการณ์อนาคตในเอเปคและประยุกต์ใช้เครื่องมือคาดการณ์อนาคตเพื่อระบุความท้าทายและความไม่แน่นอนในอนาคตที่มีโอกาสเกิดขึ้นจากแรงขับเคลื่อนต่างๆ พร้อมทั้งเสนอข้อแนะนำในการเตรียมการรับมือ โดยดำเนินการผ่านโครงการในระดับเอเปคและโครงการระดับประเทศในเรื่องที่สำคัญได้แก่ ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (Emerging Infectious Diseases) นอกจากนี้ ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปคยังมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายเชี่ยวชาญด้านการคาดการณ์อนาคตในระดับเอเปค เพื่อให้เกิดแพลตฟอร์มความร่วมมือในการรวบรวมและวิเคราะห์สัญญาณที่เกี่ยวข้องกับแรงขับเคลื่อนต่างๆ รวมทั้งการสร้างภาพอนาคต

การพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยกับนานาประเทศ มุ่งส่งเสริมการสร้างบทบาทเชิงสร้างสรรค์และแสดงศักยภาพด้าน อววน. ของไทยในบริบทโลกใหม่ โดยรักษาสอดคล้องกับมิตรประเทศ พัฒนาความร่วมมือด้านอววน. กับเครือข่ายนานาชาติที่มีอยู่เดิมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายใหม่ รวมทั้งสร้างการเติบโตของประเทศบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยในปี 2568 จะเป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยเน้นการขับเคลื่อนความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ตามพันธกิจ ได้แก่ ความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติ (UNCTAD, UNESCO และ UN ESCAP) ความร่วมมือในกรอบอาเซียน (ASEAN) ความร่วมมือในกรอบเอเปค (APEC) ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation หรือ BIMSTEC) และความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) และสานสร้างความสัมพันธ์ด้านนโยบาย อววน. กับประเทศยุทธศาสตร์และองค์กรพันธมิตรระหว่างประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน.

- รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและข้อเสนอการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- รายงานการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของสภานโยบาย
- ออกแบบและพัฒนาระบบบริการให้คำปรึกษากฎหมายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็วด้วยการให้บริการผ่านระบบออนไลน์

2. การจัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา นโยบาย อววน.

- รายงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เพื่อนำผลติดตามและประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา/จุดอ่อน
- บทวิเคราะห์แนวทางการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้าน อววน. ของประเทศไทย จากการจัดอันดับโดย IMD ประจำปี 2568
- รายงานการศึกษา Asia-Europe Science & Technology Diplomacy Report
- การปรับปรุงรายข้อมูลบน Dashboard ข้อมูลด้าน อววน. เพื่อติดตามตัวชี้วัดที่สำคัญ

3. ระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้าน อววน.

- ข้อบังคับ กอวช. ว่าด้วยหน่วยบริหารและจัดการทุน PMU พ.ศ. 2562 ที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อเสนอการปรับระบบการทำงานของ PMU ที่ได้รับการเห็นชอบจาก กอวช.
- แผนปฏิบัติการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ระยะ 5 ปี เสนอ คกก. ที่เกี่ยวข้อง และ ครุ
- ข้อเสนอ New Funding Modality สำหรับงบประมาณด้าน ววน. เสนอ กสว. และได้รับการขับเคลื่อน
- กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้าน ววน. และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ปีงบประมาณ 2569 ได้รับการอนุมัติจาก ครม.

4. ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค

- รายงานการวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนและนัยยะต่อเอเปคในหัวข้อที่สำคัญ

5. การพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับผลการประชุมในกรอบสหประชาชาติ หรือภูมิภาค
- ข้อเสนอแนะการจัดทำยุทธศาสตร์กับประเทศเป้าหมายหรือองค์กรพันธมิตรระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วย อววน. หรือ นโยบายส่งเสริมและสร้างเครือข่ายวิจัยและนวัตกรรมร่วมกันกับกลุ่มประเทศเป้าหมาย

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
โครงการเลขานุการสถานนโยบาย	13,509,716
NXPO Compliance Consultant Service	1,000,000
การติดตามและประเมินผลทางนโยบายและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	604,190
ระบบการติดตามและประเมินผล	5,000,000
การติดตามนโยบายและมาตรการการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการนวัตกรรม ระยะที่ 2	1,500,000
โครงการแบบจำลองเศรษฐกิจสำหรับติดตามและประเมินผล นำร่องอุตสาหกรรมเป้าหมาย	1,460,000
ระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้าน อววน.	700,000
การจัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา นโยบาย อววน.	1,166,410
การส่งเสริมและพัฒนาด้าน ววน.	359,810
ระบบวิเคราะห์ข้อมูล Foresight	4,995,048
ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค	2,091,400
การพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับคาดการณ์เทคโนโลยีเกิดใหม่เพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์	5,000,000
ความร่วมมือในกรอบ OECD	1,600,000
โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน อววน.	1,578,000
ฉัววิทย์ 2568	10,000,000
โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลไกการนำ อววน. เพิ่มศักยภาพจังหวัด (Provincial MHESI)	850,000
โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการระบบ อววน.	7,000,000
รวม	58,414,574

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 7 การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร

ความสำคัญ

การพัฒนาองค์กรและการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นรากฐานและกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเป็นองค์กรที่มีศักยภาพและเปี่ยมล้นไปด้วยทรัพยากรทุนมนุษย์ที่ยอดเยี่ยม เพื่อให้สามารถดำเนินงานในฐานะการเป็นคลังสมอง (Think Tank) ของประเทศ และการเป็นผู้นำเชิงการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์ด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศได้ โดยการพัฒนาระบบนิเวศขององค์กร เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในด้านต่างๆ ขององค์กร เพื่อสนับสนุนสมรรถนะการทำงานของบุคลากรที่ต้องใช้องค์ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization Culture) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ สอวช. สู่การเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูงและทันสมัย (Smart and High Performance Organization) และคนมีสมรรถนะสูง น่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ (Smart People) โดยในปี 2568 มีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับองค์กรขนาดเล็กให้มีสมรรถนะสูง เพื่อเป็นองค์กรต้นแบบ โดยการสร้างคุณภาพคน งาน การใช้ชีวิตให้สมดุลยืดหยุ่นได้ พัฒนานวัตกรรมขับเคลื่อน พัฒนาบุคลากรให้สู่ความเป็นเลิศ และเชื่อมโยงระบบข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลมี ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินงาน 4 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. ยกระดับระบบสารสนเทศ เพื่อรองรับองค์กรดิจิทัล ด้วย สอวช. ขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล งานด้านสารสนเทศจึงมีส่วนที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยดำเนินการตามกรอบการประเมินตามตัวชี้วัด 7 ด้าน ของ สพร. เพื่อให้ สอวช. มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2568 ที่เพิ่มขึ้นจากปี 2567 และได้เป้าหมายขึ้นสูงตามเกณฑ์ประเมินของ ก.พ.ร. จึงต้องดำเนินการจัดทำนโยบาย พัฒนาและปรับปรุงระบบต่างๆ ให้ครบถ้วนตามตัวชี้วัด 7 ด้าน ได้แก่ 1. Policies and Practices 2. Data-driven Practices 3. Digital Capability 4. Public Services 5. Smart Back Office 6. Secure and Efficient Infrastructure 7. Digital Technology Practices ซึ่งจะส่งผลให้ได้คะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้น

2. พัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และเติบโตอย่างยั่งยืน องค์กรที่มีศักยภาพคือองค์กรที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องมีการพัฒนาและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเป้าหมายสำคัญของทุกองค์กร คือ การมุ่งพัฒนาองค์กร (Organization Development) และพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์กรและบุคลากรไปพร้อมกัน เพราะการที่สำนักงานจะสามารถขับเคลื่อนและส่งมอบงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพ เพื่อขับเคลื่อนงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการจัดหาระบบและเครื่องมือที่เสริมสมรรถนะในการทำงานให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รองรับการทำงานในรูปแบบ Work from Anywhere (W@A) และก้าวสู่การเป็น องค์กรขนาดใหญ่ที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization) ที่มีบุคลากรสมรรถนะสูง (High Performer) ให้มีความสำคัญกับผลประโยชน์ของประเทศเป็นอันดับแรก (Nation's Benefits First) ให้มีความสำคัญกับการเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Xystem Approach with Evidence) สร้างสัมพันธภาพที่ดีและคำนึงถึงประโยชน์ร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในและนอกองค์กร (Partnership with Stakeholders) และเปิดใจเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนอย่างว่องไว ทันต่อเหตุการณ์ (Open-Minded Agile Learner) ตามค่านิยมองค์กร (NXPO Core Values) สามารถส่งมอบงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลตามเป้าหมายที่สำนักงานกำหนดได้สำเร็จและยั่งยืน

3. กลไกการสื่อสารนโยบาย การสื่อสารถือเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบายผ่านการสร้างเนื้อหาที่เหมาะสมกับการสื่อสารแต่ละช่องทาง แต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อช่วยสร้างการรับรู้และเข้าใจนโยบายต่อสาธารณชนในวงกว้างได้อย่างถูกต้อง ปีงบประมาณ 2568 จึงดำเนินการวางแผนทางการสื่อสารเพื่อช่วยสร้างการรับรู้และความเข้าใจด้าน อววน. และนโยบาย อววน. ต่อสังคมในวงกว้าง ทั้งในส่วนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน การสื่อสารนโยบายสำคัญด้าน อววน. ของประเทศ ตลอดจนสื่อสารเรื่องราวเกี่ยวกับการนำเอาศักยภาพของ อววน. มาพัฒนาประเทศ โดยจะเน้นสร้างความตระหนักรู้ในวงกว้าง ผ่านเครื่องมือและช่องทางด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ เพื่อเป็นอีกกลไกที่จะช่วยทำให้เกิดความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบายด้าน อววน. ต่อไป

4. ยกระดับการบริหารและจัดการความเสี่ยง สอวช. ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร มีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากล COSO ERM 2017 และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ในปีงบประมาณ 2568 จะดำเนินการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงประจำปี ที่ครอบคลุมมิติสำคัญอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมความเสี่ยงในทุก ๆ ด้าน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานที่ดีในองค์กร มีความถูกต้อง รอบคอบ โปร่งใส และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนคาดการณ์เหตุการณ์เหตุการณ์และคำนึงถึงความเสี่ยงที่สำคัญของสำนักงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สารสนเทศ

คะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2568 เพิ่มขึ้นจากปี 2567 และได้เป้าหมายขั้นสูงตามเกณฑ์ประเมินของ ก.พ.ร.

2. HRM

- HR Digital Transformation ด้วยเครื่องมือระบบบริหารทรัพยากรบุคคลและการนำ Generative AI มาใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ด้าน HR
- การสร้าง Employee Engagement
- Diversity and Inclusion

3. HRD

- การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพสำหรับพนักงาน
- การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ Productivity ของบุคลากร สอวช.
- Employee Experience Survey 2025
- การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร (Carbon footprint of organization : CFO)

4. งานสื่อสารนโยบาย

- การสร้างพื้นฐานการเป็น Brand Ambassador ให้กับบุคลากร สอวช. ในด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสารองค์กร แก่บุคคลภายนอกและภายใน สอวช. รวมถึงสร้างความภาคภูมิใจให้บุคลากร สอวช. เกิด Knowledge Sharing ส่งต่อให้กับเพื่อนบุคลากรคนอื่น ๆ ใน สอวช.
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับด้าน อววน.

5. ความเสี่ยง

- แผนบริหารความเสี่ยงของ สอวช. ประจำปี 2568

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
งานพัฒนาบุคลากร (HRD)	3,599,476
งานทรัพยากรบุคคล (HRM)	2,789,100
งานสารสนเทศ	23,996,022
งานการเงินบัญชี	64,000
งานพัสดุ	250,000
งานอาคารสถานที่	25,288,748
งานพัฒนากฎหมาย	500,000
งานบริหารความเสี่ยง	85,000
งานสื่อสารนโยบาย	8,289,918
งานเลขานุการ	1,918,186
อาคารสถานที่	1,500,000
งานกลยุทธ์และการงบประมาณองค์กร	550,000
งานตรวจสอบภายใน	4,131,800
Director Initiatives	804,126
งบพัฒนางองค์กรและปรับปรุงสำนักงาน	43,846,863
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,284,291
รวม	118,897,531

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)

แผนงานที่ 8 งบบุคลากร

ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่ารักษาพยาบาล และบริหารเงินเพิ่มพิเศษประจำปี

โครงการภายใต้แผนงาน

โครงการ	งบประมาณ
เงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และค่ารักษาพยาบาล	128,125,461
บริหารเงินเพิ่มพิเศษประจำปี	9,237,000
รวม	137,362,461

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568 (ตุลาคม 2567-กันยายน 2568)